

PM Rotel IX (Dnr KS 2021/494)

Fördelning av statsbidrag för uppbyggnad av förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska för 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Statsbidrag till Stockholms stad om 3 140 tkr, som ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, fördelas enligt stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Stockholms stad ingår i förvaltningsområdena för finska, samiska och meänkieli.

Med stöd av förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk utbetalar Sametinget ur anslaget 7:1, Åtgärder för nationella minoriteter, 3 140 tkr i statsbidrag till Stockholms stad som ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Staden är enligt förordningen skyldig att lämna en ekonomisk redovisning av de utbetalda medlen och deras användning. Redovisningen ska lämnas till Sametinget.

Kommunstyrelsen har ett strategiskt och stadsövergripande ansvar för att främja och stärka de nationella minoriteternas rättigheter. Det innebär bland annat att kommunstyrelsen beslutar om fördelningen av statsbidraget till berörda nämnder.

Varje nämnd som tilldelas statsbidrag ska identifiera hur statsbidraget täcker nämndens merkostnader för uppbyggnaden av förvaltningsområden.

Varje nämnd ska också utse en kontaktperson som ska samverka med stadsledningskontoret om hur arbetet ska bidra till att stärka de nationella minoriteternas rättigheter.

Nämnderna ska i verksamhetsberättelsen redogöra för utvecklingsarbetet samt hur statsbidraget har använts samt internfakturera kommunstyrelsen för sina kostnader för uppbyggnaden av de tre förvaltningsområdena.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. I enlighet med vad som föreskrivs i förordningen har stadsledningskontoret genomfört samråd med de nationella minoriteterna om hur statsbidraget kan användas för att stärka de nationella minoriteternas rättigheter. Likaså har förslag om statsbidragets användning stämts av med berörda fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar.

Mina synpunkter

I Sveriges huvudstad ska människor som tillhör de nationella minoriteterna ha rätt till sitt språk och sin kultur. Det handlar om att vi som kommun lever upp till våra skyldigheter enligt grundskyddet gentemot de nationella minoriteterna. Staden har nyligen tagit fram viktiga styrdokument, Riktlinjer för nationella minoriteternas rättigheter, som vi ska fortsätta att arbeta med under resten av den här mandatperioden.

Vår roll som kommun är att säkerställa att varje individ får tillgång till sitt språk, sitt kulturella arv och får möjligheten att själv välja hur hen definierar sig och kan bli den hen vill. Jag är medveten om att en hel del arbete återstår för att efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter ska kunna säkerställas, och vi i Stockholm vill bidra till att göra framsteg. Vi ska fortsätta att utveckla våra verksamheter så att vi lever upp till de krav som finns i minoritetslagstiftningen. Det handlar bland annat om förskola, äldreomsorg och modersmålsundervisning. Vi ska stärka ungas rättigheter och tillgång till sin kultur och sitt språk. Minoriteternas egna organisationer är viktiga aktörer för kulturlivet och demokratin som ska få bättre förutsättningar till att få stöd från staden.

Vi kommer också bland annat att fortsätta genomföra regelbundna samråd med minoriteterna, och även utveckla nya former för dialog och samråd. Staden ska bli mer inkluderande, synliggöra de nationella minoriteter och urfolket, och motverka alla former av diskriminering. Jag ser fram emot att fortsätta dialogen med företrädare för minoriteterna om hur vi genomför detta på bästa sätt.

Förslaget innebär att kulturnämnden och stadsdelsnämnderna tilldelas mer av statsbidraget än föregående år, och utbildningsnämnden bibehåller en fortsatt hög nivå. Kulturnämnden stöttar genom kulturskolan och olika stödformer barn och ungas tillgång till språk och kultur. Den finskromska minoriteten har också rätt att ta del av statsbidraget för förvaltningsområdet för det finska språket och jag ser fram emot samråd med gruppens representanter för att stämma av kring vilka aktiviteter som efterfrågas och kan genomföras med de reserverade medlen.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Statsbidrag till Stockholms stad om 3 140 tkr, som ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, fördelas enligt stadens promemoria.

Stockholm den 16 juni 2021

KATARINA LUHR

Bilaga

Sametingets beslut om utbetalning av statsbidrag till kommuner 2021

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att Statsbidrag till Stockholms stad om 3 140 tkr, som ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, fördelas enligt vad som anförs nedan.

Syftet med statsbidragen är att stödja kommuner som är förvaltningsområden för nationella minoriteter. Medlen ska användas för att se till att man säkrar nationella minoriteters rättigheter inom stadens olika verksamheter. Därför är det olyckligt att man föreslår att medlen till äldrenämnden ska minskas i jämförelse med föregående år. Vi motsätter oss detta och föreslår att äldrenämnden ges 400 tkr för att äldreomsorgen ska kunna arbeta med att säkra nationella minoriteters rätt till sitt språk och sin kultur. Kommunstyrelsen får därmed 170 tkr som reserveras för senare beslut efter vidare samråd med finsk-romska gruppen. Därutöver ska resterande medel fördelas i enlighet med stadsledningskontorets promemoria.

Staden har påbörjat arbetet med att ta fram en plan för att säkerställa att staden kan erbjuda äldreomsorg på finska, meänkieli och samiska. Det har länge varit svårt att få hemtjänst på finska och kommunen behöver ta sitt ansvar för att åtgärda detta och inte fortsätta förutsätta att marknaden kommer att lösa bristen. IVO har dragit in tillståndet för det enda företaget som har kunnat erbjuda hemtjänst på finska och det visar hur sårbart det kan bli när kommunen inte tar ansvar för en del grupper med särskilda behov. Därför behöver staden utreda hur kommunala hemtjänstteam, som kan ansvara för hemtjänst för alla minoritetsgrupper, kan inrättas, förslagsvis kommunövergripande organiserat under Trygghetsjouren, eller i regionsgemensamma team. Att vara ett förvaltningsområde förpliktigar och trots valfrihetsmodeller har kommunen det yttersta ansvaret.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Torun Boucher och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Stockholms stad ingår i förvaltningsområden för finska, samiska och meänkieli.

Med stöd av förordningen (2009: 1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk utbetalar Sametinget ur anslaget 7:1, Åtgärder för nationella minoriteter, 3 140 tkr i statsbidrag till Stockholms stad som ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska. Staden är enligt förordningen skyldig att lämna en ekonomisk redovisning av de utbetalda medlen och deras användning. Redovisningen ska lämnas till Sametinget.

Kommunstyrelsen har ett strategiskt och stadsövergripande ansvar för att främja och stärka de nationella minoriteternas rättigheter. Det innebär bland annat att kommunstyrelsen beslutar om fördelningen av statsbidraget till berörda nämnder.

Varje nämnd som tilldelas statsbidrag ska identifiera hur statsbidraget täcker nämndens merkostnader för uppbyggnaden av förvaltningsområden.

Varje nämnd ska också utse en kontaktperson som ska samverka med stadsledningskontoret om hur arbetet ska bidra till att stärka de nationella minoriteternas rättigheter.

Nämnderna ska i verksamhetsberättelsen redogöra för utvecklingsarbetet samt hur statsbidraget har använts samt internfakturera kommunstyrelsen för sina kostnader för uppbyggnaden av de tre förvaltningsområdena.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Statsbidraget för uppbyggnaden av förvaltningsområden bidrar till att stärka stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter. Uppföljningen av statsbidraget för 2020 visar att det har använts i enlighet med förordningens angivna syfte. Uppföljningen, samt samråden med berörda minoriteter och dialogen med nämnderna visade att följande områden behöver beaktas framgent.

- barn och ungas möjligheter att tillägna sig kulturen och språken
- de stockholmsbaserade minoritetsföreningarnas egna förutsättningar att genomföra språk- och kulturfrämjande aktiviteter i egen regi
- stadsdelsnämndernas praktiska arbete med genomförandet av de nationella minoriteternas rättigheter, med särskilt fokus på insatser i förskola
- den finskromska minoritetens möjlighet att ta del av statsbidraget för det finska språket

Det är mot denna bakgrund stadsledningskontoret föreslår att kulturnämnden tilldelas mer av statsbidraget än föregående år, och att utbildningsnämnden bibehåller en fortsatt hög nivå. Kulturnämnden stöttar genom kulturskolan och olika stödformer barn och ungas tillgång till språk och kultur.

Stadsledningskontoret kan konstatera att fortsatt dialog och samråd behövs med den finskromska minoriteten om vilka aktiviteter som efterfrågas och är lämpliga att genomföra för att även denna grupp ska ta del av statsbidraget för förvaltningsområdet för det finska språket. Med anledning därav reserveras medel hos kommunstyrelsen som efter ytterligare

samråd senare under året kan fördelas till lämplig nämnd och verksamhet.

Stadsledningskontoret föreslår utifrån resonemang ovan och underlag från förvaltningarna att 2021 års statsbidrag om 3 140 tkr fördelas enligt följande:

- kulturnämnden 1 200 tkr
- utbildningsnämnden 1 000 tkr
- äldrenämnden 300 tkr
- samarbetskluster 1: stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalm 60 tkr
- samarbetskluster 2: stadsdelsnämnderna Hägersten-Älvsjö och Skärholmen 55 tkr
- samarbetskluster 3: stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck 130 tkr
- samarbetskluster 4: stadsdelsnämnderna Bromma och Hässelby-Vällingby. 75 tkr
- samarbetskluster 5: stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. 50 tkr
- kommunstyrelsen 270 tkr
- *varav maximalt 170 tkr reserveras för senare beslut efter vidare samråd med finsk-romska gruppen*